

„Školní vzdělávací program - školní družina ZŠ Trhová Kamenice“

Identifikační údaje

Adresa: Raisovo náměstí 2, 539 52 Trhová Kamenice

IČO : 71006285

IZO: 102 806 306

Telefon: 773 450 111

e-mail : zs.trhovakamenice@seznam.cz

webové stránky: www.zstk.cz

Ředitel školy: Mgr. Radek Nejedlý

Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy, Trhová Kamenice, okres Chrudim a je umístěna ve 3. n. p. Tvoří ji 2 místnosti určené zejména k rekreačním a zájmovým činnostem. K pohybovým aktivitám je k dispozici sokolovna, hřiště v blízkosti školy a zatravněný areál kolem školy. Stravování žáků probíhá ve školní jídelně, která je součástí budovy základní školy.

Cíle vzdělávání

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování.

Hlavním posláním je zabezpečení zájmové, odpočinkové a rekreační činnosti. Stejně důležitá je příprava na vyučování, která probíhá ve školní družině formou didaktických her. Po domluvě se zákonnými zástupci si děti mohou psát domácí úkoly. Děti ve všech činnostech pracují dle svého rozhodnutí samostatně, ve dvojicích nebo skupinách.

Vytváříme dětem klidné prostředí, ve kterém rozvíjíme jejich tvořivost, vedeme je k otevřené komunikaci, k schopnosti naslouchat kolektivu. Žáky vedeme k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem.

Učíme děti odpovědnosti za svou osobu, své zdraví, vedeme je ke správným stravovacím návykům, k dodržování osobní hygieny a posilování tělesné zdatnosti.

Naše hlavní cíle:

Podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu.

Rozvíjet schopnosti a dovednosti, které usnadňují učení.

Rozvíjet schopnost komunikace, rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.

Vést děti k zájmu podílet se na společném životě – spolupráci, spoluodpovědnosti, toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem.

Vést děti k získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako svobodná osobnost působící na své okolí.

Vést děti k osvojování si základu hodnot, na níž je založena naše společnost.

Vést děti k tvořivosti a rozvíjet jejich estetické vnímání.

Vést děti k zájmu o přírodu a ochranu životního prostředí.

Vést děti k práci v týmu.

Rozvoj matematických kompetencí pomocí didaktických her a her v přírodě.

Rozvoj dovedností v cizím jazyce pomocí didaktických her a her v přírodě.

Podporovat užívání informačních a komunikačních technologií.

Navozovat takové situace, ve kterých může žák zažít úspěch a radost z pochvaly.

Usnadňovat svým pojetím přechod žáků z rodinné péče a předškolního zařízení.

Délka vzdělávání

Do školní družiny docházejí děti od 1. do 5. ročníku.

ŠD funguje v době od 11:00 do 16:00 hodin. Školní družina je rozdělena na dvě oddělení. V každém oddělení je vychovatelka, která si ihned po vyučování děti převezme od třídní učitelky po 4. vyučovací hodině a dohlíží na ně až do doby jejich odchodu.

Formy práce

Během roku realizuje ŠD činnosti:

vycházky

pohybové aktivity

volné hry na školní zahradě

didaktické hry

práce na počítači

vyprávění

výtvarné a pracovní činnosti

relaxace a odpočinek

hudební činnosti

práce s knihami, časopisy a encyklopediemi

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání navazuje na náš ŠVP pro ZV, Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Brána života, pro první stupeň, zejména předmět Člověk a svět a průřezová témata.

Snažíme se u dětí:

pěstovat pěkné mezilidské vztahy

chování ke spolužákům i dospělým osobám

oslovování kamarádů i dospělých

vést s dětmi rozhovory na témata – vztahy v rodině, trávení volného času,

pomoc starším osobám

vytváření kladných vztahů ke spolužákům

vést děti k samostatnosti a správnému vystupování na veřejnosti

ke zdravému životnímu stylu

osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi

uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty

seznámení se základními právy a povinnostmi

umět zvládat základní sebe obslužné činnosti
učit děti, jak mají využívat svůj čas, vytvářet návyky na pravidelnou přípravu
na vyučování a především na vyplňování volného času
poznávat a chránit přírodu
práce s atlasy (živočichové, rostliny, města a jejich znaky, země a vlajky)
práce s encyklopediemi
seznámení s chráněnými územími ČR, hrady a zámky
rozhovory s dětmi o bohatství lesa, polí, luk
vycházky – orientace v místě bydliště a okolí školy
seznámit žáky s rozmanitostí a proměnlivostí přírody živé a neživé
tematické vycházky a pobyty v přírodě
pozorovat změny v přírodě a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků
pečovat o pokojové rostliny
připomínat lidová přísloví a pranostiky, lidové tradice, prožívat společně významné
svátky

Rozvíjené klíčové kompetence

Komunikativní kompetence

Žák:

- vyjadřuje se kultivovaně
- naslouchá druhým a vhodně reaguje
- vyjadřuje své myšlenky a názory
- obhajuje svůj názor

Občanská kompetence

Žák:

- projevuje smysl pro kulturu a tvořivost
- zapojuje se do kulturního dění a sportovních aktivit
- respektuje přesvědčení druhých lidí
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Pracovní kompetence

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, se kterými se setká

Sociálně personální kompetence

Žák:

- diskutuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- spolupracuje při řešení daného úkolu
- poskytne pomoc nebo o ní požádá

Kompetence k řešení problému

Žák:

- promyslí a plánuje způsob řešení
- nenechá se odradit případným nezdarem
- činí rozhodnutí a je schopen je obhájit

Časový plán

Každodenní činnosti: příprava na oběd

oběd

odpočinková činnost

zájmová činnost

pobyt venku

příprava na vyučování

rekreační činnost

Zájmové činnosti pravidelné: přírodovědné

pracovně-technické

sportovní

esteticko-výchovné

informatika

Zájmové činnosti nepravidelné: dopravní

společensko-vědní

literární

dramatická

Paní vychovatelka zpracovaná roční plán činností pro ŠD.

Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání uchazečů

V současné době je o docházku do školní družiny velký zájem, kapacita školní družiny je 40 žáků.

Školní družina je určena pro žáky 1. stupně ZŠ. Přijímání a odhlašování je na základě písemné přihlášky. O zařazení žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy podle kritérií, která jsou uvedena v příloze. Naše ŠD má dvě oddělení pro děti z 1. – 5. třídy. Zákonní zástupci vyplňují zápisové listky, na kterých jsou uvedeny odchody žáků ze školní družiny. Docházka přihlášených žáků je povinná, nepřítomnost musí být omluvena zákonnými zástupci.

Žák odchází ze ŠD podle času uvedeného zákonnými zástupci v zápisovém lístku sám nebo v doprovodu osoby uvedené v přihlášce.

Mimořádně lze žáka uvolnit pouze na písemnou žádost zákonných zástupců předloženou předem.

Za bezpečnost žáků odpovídají pedagogičtí pracovníci od příchodu do odchodu ze ŠD. Na zájmovou činnost odcházejí žáci sami. Pokud žák soustavně porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních nebo svévolně nenavštěvuje ŠD, může být vyloučen.

Odhlášení dítěte ze ŠD mohou provést pouze jeho zákonní zástupci. Dítě odhlašuje rodič písemně s uvedeným datem ukončení docházky.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním a žáci se sociálním znevýhodněním.

Při plánování a realizaci vzdělávacího a výchovného procesu vycházíme z konkrétní identifikace a popisu speciálních vzdělávacích potřeb žáka, které jsou poskytovány odbornými pracovníky. Žákům jsou vytvářeny podmínky pro úspěšné vzdělávání v rámci jejich vlastních možností.

Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Z důvodu zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění žáků je třeba uplatňovat při jejich výchově vzdělávání kombinaci speciálně pedagogických postupů. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových

schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. Vzdělávání těchto žáků vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné školní prostředí, respektování individuality žáka, využívání podpůrných opatření, zohlednění druhu, stupně a míry postižení. Důležitá je spolupráce se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky. Žákům se zdravotním postižením je v souladu s právními předpisy umožněno působení asistenta pedagoga.

Žáci se sociálním znevýhodněním

Tito žáci pocházejí ze sociálně, kulturně nebo jazykově odlišného prostředí, v němž vyrůstají žáci majoritní populace. Žáci se obtížněji integrují díky svým jazykovým odlišnostem, různým hodnotovým žebříčkům či celkovému stylu života. Pozornost je věnována osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím. Na druhé straně má být žákům umožněno vzdělávání v jazyce příslušné národní menšiny. Vychovatel se orientuje v rodinném prostředí žáků a volí vhodné přístupy, které ve třídě vytváří příznivé společenské klima. Využívá individuální či skupinové péče, pomoci asistenta pedagoga, volí odpovídající metody a formy práce, komunikuje a spolupracuje s odborníky.

Žáci se speciálními poruchami učení

V rámci naší školy integrujeme žáky v běžné třídě a realizujeme podpůrná opatření v rámci individuálního vzdělávacího plánu. Nejčastěji se v naší škole objevuje dyslexie, dysgrafie a dysortografie v různých stupních. V těchto případech využíváme individuální přístup. Dále naši školu navštěvují žáci, u kterých byl diagnostikován syndrom ADHD s poruchami školního chování. Při práci s těmito žáky uplatňujeme klidné, trpělivé, laskavé a důsledné vedení, rozvíjíme sociální dovednosti a samostatnost, nevhodné chování se snažíme řešit okamžitě, pokud to situace umožňuje, upřednostňujeme přirozené důsledky a nápravu před jinými tresty. Pochvalou posilujeme pozitivní chování. Dítě podporujeme, chválíme a oceňujeme nejen dobrý výsledek, ale i snahu, pohotovost a dílčí úspěchy. Na impulzivitu reagujeme bez emocí, v klidu, necháme nejdříve afekt dítěte odeznít se snahou přenést zodpovědnost za chování dítěte na něj. Žákům umožňujeme dostatek svobodného pohybu, nejlépe venku. Ve všech činnostech těmto dětem poskytujeme stálý zájem a maximální podporu.

Žáci mimořádně nadaní

Usilujeme o maximální využití potenciálu žáků a snažíme se je podporovat v jejich osobnostně-sociálním rozvoji. Při identifikaci žáků mimořádně nadaných a následné péči spolupracujeme s odborníky PPP a s rodiči.

K rozvíjení talentu přispívá rovněž zájmová mimoškolní činnost.

Materiální a ekonomické podmínky

Výchovně vzdělávací činnost probíhá ve dvou pěkně vybavených odděleních, v učebně informatiky, v sokolovně a na školní zahradě, která je výborně přizpůsobená pro odpočinkovou, rekreační a sportovní činnost.

Na začátku školního roku kupujeme pomůcky pro výtvarnou a pracovní činnost, na Vánoce a ke Dni dětí nové knihy, hry a hračky. Máme předplatné časopisu Sluníčko. Zájmovou činnost informatiku, stále doplňujeme novými výukovými i zábavnými programy.

Školní družina může využívat všechny učebny školy i její materiální vybavení.

Ve školní družině vybíráme poplatek 100 Kč za měsíc za dítě, které chodí do družiny každý den.

Personální podmínky

Ve ŠD pracují 2 vychovatelky. Paní vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, snaží se dále vzdělávat (odborná školení, DVPP, sebevzdělávání).

Paní vychovatelky se chovají a jednají v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve ŠD. Snaží se pružně a citlivě reagovat na okamžitou situaci. Předávají nové poznatky a snaží se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. Usilují o to, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu v ŠD.

Bezpečnostní podmínky

Bezpečnost a ochrana dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Děti jsou vždy na začátku školního roku seznámeny se školním řádem, řádem škol. družiny, pravidly bezpečnosti při hrách a soutěžích, s řádem učeben a odborných pracoven /tělocvična,

keramická dílna, hřiště /. Zajištěny jsou podmínky hygienické: vhodný stravovací režim, zdravé prostředí užívaných prostor - světlo, větrání. Dostupné jsou prostředky první pomoci
Dále pak žáky seznamujeme s možnými riziky pohybu i pohybu ve škole i mimo ni. Seznamujeme je s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a různých předmětů. Žáky poučujeme o zásadách správného chování nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích. Také jim připomínáme, jak se mají chovat v době prázdnin. Žáky seznamujeme s postupem při úrazu nebo v případě požáru.

Zásady chování:

Žáci se ve ŠD chovají obezřetně, dbají na bezpečnost svou i druhých.

Do ŠD je zakázáno nošení předmětů, které ohrožují zdraví.

Nedoporučuje se nošení drahých předmětů a cenných věcí, za ztrátu takových věcí nenese škola zodpovědnost.

Při úraze zajistí vychovatelky první pomoc postiženému a v případě nutnosti zajistí i lékařské ošetření.

Závěr

Společně se žáky se snažíme vytvářet hranice správného chování. Snažíme se žáky oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení v situacích, které se jich týkají.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se děti potřebují naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů.

Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

V Trhové Kamenici dne: 2. 9. 2024

Mgr. Radek Nejedlý

Kritéria pro přijímání žáků do ŠD

O přijímání žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy, a to na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a splněných kritérií pro přijetí, s ohledem na kapacitu školní družiny (40 žáků).

Kritéria pro přijímání žáků do školní družiny:

- věk účastníků (od nejmladších účastníků)

- 5 let – 6 bodů

- 6 let – 5 bodů

- 7 let – 4 body

- 8 let – 3 body

- 9 let – 2 body

- 10 let – 1 bod

- ročník, který žák navštěvuje

- 1. ročník – 4 bodů

- 2. ročník – 3 body

- 3. ročník – 2 body

- 4. ročník – 1 body

- dojíždění do školy

- žák dojíždí – 3 body

Přijati jsou žáci s nejvyšším počtem bodů až do naplnění kapacity školní družiny. V případě naplnění kapacity školní družiny a stejného počtu bodů u více uchazečů rozhodne ředitel školy podle data narození.